چین کەرەناش تەنەك دەشكێنێت …
عەلی مەحمود محەمەد

شەست ڕۆژە نەخۆشی کورونا بەرۆکی بە چینییەکان گرتووە, شارە بوکی وهان و چەندین شاری کردووە بە تارمایستان و چۆڵانەو وێرانەیەکی ترسناك, ئەو شەقامە جوان و بازاڕە ڕەنگاو ڕەنگ و باڵە خانە بەرزانە لە ترسی ڤایرۆسی کورونا بەرگی سامناکیان پۆشیوە, خەون بەوە دەبینن بچن بە قوڵایی زەویدا, ئەو خەڵکە داهێنەرو ئیش کەرو بە جوڵەیەشی لە ماڵەوە لە دڵەڕاوکێ و ترس و خەفدا زیندانی کردووە, لە هەموو تارمایی و مرۆڤێك دەڕەوێنەوە, وڵات بە سامناکی و خەڵکەکەی دەم پێچ و ترساو لە هەموو شتێك دەبینرێن, وڵاتێك نەیارانی بە چەك و پارەو ئابلوقە لە هەقی نەدەهاتن, ئێستا لە ڕێگای شەمشەمەکوێرەیەکەوە دەیانەوێت پشتی بە زەویدا بدەن و گرەو لەسەر دەردومەینەتی زیاتری بە دەکەن تاکو دوری کەنەوە لە خەونە گەورەکانی, لە نازانن ئەژدیها رابوو لە خەو ترس نازانێت, ئەمساڵ خەونی بە کۆتاییهێنان و بە سفرکردنی هەژارییەوە دەبینی و و لە 2025 پڕۆژەی لە چین دروستکراوەو ئیتر پرۆسێسەرو ڕەقائیق ی دەرەوەی ناوێت کە روحی پیشەسازی نوێ و شۆرشی چوارەمی پیشەسازییە, هەواوی رچە ڕێگاکەی شکاند, بووە پێشەنگی بەرەو روبونەوەی ڕۆژئاوا, گەورەترین کەماسییە بۆی لە خولی بەرهەم هێناندا, وا دانرابوو لە 2034 ببێتە وڵاتێکی پێشکەوتوو, وە بەرهەمی نەتەوەییشی بکەوێتە پیش هەمووانەوە, لە ساڵی 2049ش وەکو هێزێکی خاوەند سوپایەکی گەورەی بەهێزی جیهانی و وڵاتێکی دەوڵەمەند دەربکەوێت تیایدا داهاتی تاك تا ئاستی وڵاتانی دەوڵەمەندی جیهان بەرزبێتەوە, ئەمە خەونی سەرۆکەکەی شی بینگە پێش کۆرۆنا, کە لە دوای ماوتسی تۆنگەوە لە هەمووان چەپتر و بەهێزتر و کاریگەرتریشە, لە هەمووانیش خاوەند ڕۆشنبیرییەکی هەمە لایەنەی مەوسوعیترە, هێمن و لەسەر خۆ مامەڵە لەگەڵ پێشهاتەکان دەکات, قورس و سەنگین تاکە کەسە لە جیهان وایکردووە هەموو جارەکان ترامپ بە ناچاری تەلەفۆنی بۆ بکات و لە دەرگاکەی بدات نەك ئەو, ئەو سەرۆکەی موچەی چارەکی موچەی پەرلەمانتارەکانی ئەمەیە لە بەهێزترین کەسی جیهانیشە, ئێستا لەشەڕە لە گەڵ ڤایرۆسدا نەیاران لە نزاو پاڕانەوەوە تا ترساندن خەون بە چۆك پێدانییەوە دەبینن, تەنانەت ئەوانەشی هەموو جلوبەرگ و تا قیبلەنەماو مەزەرەکانی سەریشیان, بە پێچراوەیی و ئامادەکراوی, چینییە, نزاو رجا بە نغرۆبونی دەکەن, لە نازانن شەڕ

لـەگەڵ زیرەکی دەستکرد, نەیار هەمیشە بەشی دۆڕانە .
کە کۆمۆنیستەکان دەسەڵاتیان گرتە دەست , بەرهەمی نەتەوەیی چین تەنها67,91 ملیار دۆلار بوو لە ساڵێکدا, وەلێ ئێستا خاوەند ئابورییەکی زەبلاح قەبارەکەی14,140,163ترلیۆن دۆلارە" بێ هۆنگ کۆنگ و ماکاو تایوان", واتا 2076 جار
زیادی کردووە لەوکاتەوە, وە زیاتر لە دووجاری داهاتی نەتەوەیی هەر 57 وڵاتە ئیسلامیەکەی جیهانیشە,ساڵانەش بە ئەندازەی وڵاتێکی وەك توركیا ئابوورییەکەی زیاد دەکات, چین لە ساڵی 1986 هاتە ناو یانەی ئابووری ترلیۆن دۆلارەوە, لەو ساڵە بەرهەمی نەتەوەییەکەی گەیشتە 1,037,062 دۆلار.
لە دووشەمەی ڕەشی 3ی ئەم مانگە کە دەرگای بازاڕی پشك كرایەوە, یەکسەر هاڕەی کرد رو لە خوار, لێ دوایی ئارامی گرت لە زیانی 393 ملیار دۆلار راوەستا, 5,8 جاری کۆی بەرهەمی نەتەوەیی چینی لەساڵی بەدەستەوە گرتنی دەسەڵات لە لایەن شوعییەکانەوە ئەو رۆژە کۆرۆنا زیانی دا, لێ کۆڵی نەداو بازاڕی پشکی دانەخست, لە بڕی دوعاو نزاو هانا بردن بۆ ئەفسانەکان زیرەکی دەستکرد کەوتە جەنگەوە بەرامبەر بە کورۆنا, داهێنانەکان کوتنە بواری جەنگی دەستەو یەخەوە, رۆبۆت و زیرەکی دەستکرد لە شەقامەکان بە خێرایی سەرسوڕهێنەر هاووڵاتیان دەپشکنن و نەخۆشەکان رادەگرن و دەیاندۆزنەوە, لەناو نەخۆشخانەکانیش رۆبۆتەکان هەموو کارەکانی چارەسەری ئەنجام دەدەن, لە پاککردنەوەوە تا پشکنینی قوڕگ و
چارەسەرکردن و دیاریکردنی چارەسەری, دروستکردنی دوو نەخۆشخانەکەش لە ماوەی 9 رۆژدا بونە هێمایەك بۆ بەرەو روبونەوە و دەرخستنی ئیرادە, چینێك پارساڵ 36% بازاڕی پشکی سەرکەوت و یەکەمی جیهان بوو, 3ی مانگ بە ترسەوە دەرگای بازاڕی پشکی کردەوە, کۆرۆنا چارکی ئەو دەستکەوتەی لوش دا, بەڵام رۆژانی دواتر پڕیکردەوە, چین تا دێت دەوڵەمەندتر لە رۆژی پێش خۆی دەردەکەوێت, سامانی وڵات ئێستا بایی 63,83 ترلیۆن دۆلارە, لە ساڵی 2003ەوە کە سارس شەڕێکی تری بەسەردا س□□پاند , 8,52 جار ئابوورییەکەی زیادی کردووە , ئابوورییەکەی لە 1,660,29
ترلیۆن دۆلارەوە بەرز بۆتەوە بۆ 14,140,163 ترلیۆن دۆلار, هاوکات ژێرخانەکەی تۆکمەترو پێشەنگی شۆڕشی پیشەسازی چوارو جی 5 یشە هەنووکە, لەوکاتە زۆر زۆر بەهێزتر و دەوڵەمەندتریشە.
چین دوای کۆرۆنا, کە پێشبینی دەکەم زیانە گیانییەکانی 10 جار زیاتری سارس بێت, بە توانایەکی زیاترو خەون گەورەترەوە دێتەوە مەیدان, شەڕ چەندە گەورەو مەترسیدار بێت وێڕای زیانەکان, تونای بەرگری و داهێنان زیاتر دە کات , ئەمە وانەیەکە چینیەکان لەدوای

رەپەوانی مەزنەوە هەمیشە لەوەی فەر بوونە.